

תפ"ח 23026/10/16 - מדינת ישראל נגד איימן כורד

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

תפ"ח 23026-10-16

המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד הנאשם

איימן כורד (עציר)
על-ידי ב"כ עו"ד מוסטפא יחיא

הכרעת-דין

סגן הנשיא, י' נועם:

האישום

1. הנאשם הואשם בשתי עבירות של ניסיון רצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל. על-פי הנטען בכתב-האישום, ביצע הנאשם ביום 19.9.16 פיגוע טרור באזור שער שכם בירושלים, שבמהלכו התנפל מאחור על שוטר ושוטרת, שעשו את דרכם לתחנת משטרת "שלם" הסמוכה, ודקר אותם בצווארם. כתוצאה מהדקירות נפצעה השוטרת באורח אנוש בצוואר ובעמוד השדרה ונגרמה לה נכות קשה. השוטר נפצע בצווארו.

2. להלן העובדות המיוחסות לנאשם בכתב-האישום.

עובר ליום 19.9.16 גמלה בלבו של הנאשם החלטה לבצע פיגוע טרור של דקירת יהודים במטרה להורגם, זאת על-רקע גל פיגועי הטרור הרצחניים כנגד אזרחים יהודים ונגד אנשי כוחות הביטחון. הנאשם קיבל את ההחלטה

האמורה, בין-השאר, לאחר שבן-דודו, רמזי, ביצע פיגוע טרור דומה של דקירת חייל צה"ל, ונורה למוות. במסגרת החלטתו האמורה, כתב הנאשם בטלפון הנייד שלו מספר "צוואות" המיועדות לבני ביתו, ובין-היתר, כתב את הדברים הבאים: "תסלחו לי ואל תבכו, ותדעו היטב שאני לא עוזב אתכם בגלל כעס מכם, מות הקדושים קרא לי לאחר שאני איחלתי לעצמי... אמי תסלחי לי, דודתי תסלח לי, הצוואה שלי, תאמינו באלוהים ותקברו אותי בבית הקברות של השהידים ליד אחי רמזי". עוד כתב הנאשם במסגרת "צוואותיו": "אמי את לבי נשמתי וחיי, אל תבכי ואל תכעסי ותתפללי בשבילי למות מות קדושים, מה שאני רוצה שלא תבכי, אני רוצה שאת ודודתי... תעשו לי מסיבה, ואני רוצה לשמוע קולולו, תהיי בטוחה שאני לא עשיתי את המעשה הזה בגלל אף אחד... אלא כי אני רוצה, אני חשבתי על המעשה הזה עוד לפני מות הקדושים של אחי רמזי".

ביום 19.9.16 בסמוך לשעה 6:00 בבוקר החליט הנאשם להוציא לפועל את תכניתו הקטלנית. הוא נטל סכין מטבח מביתו, שבכפר עקב, ונסע במונית לכיוון ירושלים, במטרה לבצע את תכניתו האמורה. בסמוך לשעה 7:15, בהגיעו לאזור שער שכם, התיישב הנאשם על ספסל למשך כרבע שעה, והאזין - בטלפון הנייד שלו באמצעות אוזניות - לפסוקי קוראן, בעודו תר אחר שוטר או חייל, כדי לדקור אותם. במקביל, כתב הנאשם לאביו הודעה בפייסבוק.

בשעה 7:30 לערך, הבחין הנאשם בשוטרת צ' (להלן - השוטרת) ובשוטר י' (להלן - השוטר), אשר עשו את בדרכם לתחנת "שלם". הנאשם קם מהספסל, והחל לעקוב אחר השניים לכיוון שער הפרחים, במטרה להוציא לפועל את תכניתו הרצחנית. לאחר שהתקרב אליהם מאחור, התנפל הנאשם על השוטר כשהסכין שלופה בידו. הוא דקר את השוטר בחלק העליון של הגב ובצוואר, מספר פעמים, במטרה להורגו. מיד לאחר מכן, הפיל הנאשם את השוטרת על הארץ, ודקר אותה בצווארה מספר רב של פעמים במטרה לרוצחה. מעוצמת הדקירות בצוואר, נשברה הסכין, באופן שהלהב נותר נעוץ בעמוד השדרה של השוטרת, וידית הסכין נשארה בידו של הנאשם. בשלב זה, ירה השוטר בנאשם מספר כדורים ופצע אותו.

השוטרת הובהלה לבית-חולים במצב אנוש, כשהיא מורדמת ומונשמת, וכאשר להב הסכין נותר נעוץ בתוך תעלת עמוד השדרה. בהגיעה לבית-החולים, היא עברה ניתוח חירום מורכב, שהציל את חייה. כתוצאה מהפגיעות נגרמה לשוטרת נכות קשה. היא נותרה משותקת מהחזה ומטה, לרבות שיתוק חלקי בידיה; והיא נזקקת, ותיזקק בעתיד, לטיפול שיקומי וסיעודי מורכב.

יצוין, כי כתוצאה מהירי של השוטר נפצע הנאשם באיברים פנימיים ובעמוד השדרה. הוא נותר משותק בפלג

גופו התחתון, ומרותק כיום לכיסא גלגלים.

תמצית יריעת המחלוקת ומבט-על אודות הראיות

3. בתחילת המשפט, בחר הנאשם שלא ליתן תשובה לאישום. למרות שהסניגור ובית-המשפט הסבירו לנאשם את ההשלכות המשפטיות הנובעות מהימנעותו מלתת תשובה לאישום, הגיב הנאשם בשתיקה. בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה ציין ב"כ הנאשם, כי תמצית גרסת הנאשם אודות האישום המיוחס לו, היא שהלה - "לא היה מודע לשום דבר". הנאשם אישר את דברי בא-כוחו בשלוש מילים: "לא הייתי ער".

4. לנוכח יריעת המחלוקת הרחבה שנותרה בעקבות שתיקת הנאשם - הן בדבר נוכחותו בזירה, הן בעניין מעשיו והן בשאלת מודעותו למעשים - השמיעה המאשימה שורה של עדי תביעה, ובכללם: השוטר והשוטרת, נפגעי העבירה; חוקרים ושוטרים שהתייחסו למוצגים ולממצאים מזירת האירוע; חוקר המשטרה רס"ר בלאל גאנם אשר גבה הודעה מהנאשם בעת שאושפז בבית-החולים; וכן רופא ועובדי בית-החולים, בעניין הניתוח שעברה השוטרת והוצאת להב הסכין מגופה. בנוסף, הוגשו מוצגים רבים, ובין-השאר: מוצגים שנתפסו בזירת העבירה (כמו - הטלפון הנייד של הנאשם וארנק עם תעודת הזהות שלו), תמונות שצולמו בזירה לאחר הדקירות והירי (ובניהן - תמונת הנאשם פצוע, שרוע על הארץ), וכן ושני סרטונים ממצלמות אבטחה, אשר תיעדו את מרבית האירוע (שכן חלקו הוסתר מהמצלמה בשל רכב שחלף ברחוב).

5. בפרשת ההגנה העיד הנאשם, ובמהלכה צומצמה לראשונה יריעת המחלוקת במידת-מה, עת אישר הנאשם כי הוא מזהה את עצמו הן בסרט מצלמת האבטחה, והן בתצלום שבו הוא נראה בזירת האירוע, פצוע ושרוע על הארץ. עם זאת, טען הנאשם, כי הוא אינו זוכר דבר מהאירועים שקדמו להגעתו לבית-החולים, וממילא הכחיש כי ניסה לדקור אנשים במהלך האירוע.

6. על-רקע האמור, הודיע הסניגור בסיכומיו כי ההגנה אינה מודה בפרט כלשהו המיוחס לנאשם, וכי על המאשימה להוכיח את כל עובדות כתב-האישום. עם זאת, התמקדו עיקר סיכומי ההגנה בשאלה - האם, ככל שייקבע שהנאשם ביצע את הדקירות, הוכח כי מטרת הדקירות הייתה קטילת חיים. בהקשר זה טען הסניגור, כי לא הוכח שהנאשם דקר את השוטרת והשוטר מתוך כוונה לגרום למותם; וכי ככל שהמאשימה מבקשת להוכיח את כוונת הקטילה מאמרתו בחקירה בבית-החולים, הרי שאמרה זו אינה קבילה, ומכל מקום - היא חסרת משקל ראייתי, נוכח העובדה שנגבתה מהנאשם בעת שהיה במצב רפואי מורכב ותחת השפעת תרופות, ובפרט כאשר החקירה לא הונצחה בתיעוד

קולי או חזותי.

ראיות המאשימה

עדויות השוטרים שנפגעו

7. השוטר העיד, כי עובר לאירוע עשה דרכו עם השוטרת לכיוון תחנת "שלם". בחלפם על-פני מערת צדקיהו, בסמוך לשער הפרחים, הרגיש שמישהו מתנפל עליו מאחור, וחש "דקירה, מכה חזקה וכואבת בצוואר". לדבריו, הוא ניסה "לנער" את התוקף, ובשלב זה לפתע הרפה ממנו האחרון. בעת שהצליח השוטר להתעשת, והסתובב לאחור, הוא ראה את השוטרת מוטלת על הארץ, מדממת מראשה, כשהמפגע דוקר אותה: "כשהסתובבתי אני רואה את צ' על הרצפה, שלולית דם ליד הראש שלה, אני רואה את המחבל הזה דוקר אותה, הוא עומד מעליה ודוקר אותה, ואז הוא עוד פעם נעמד, ועוד פעם בא לדקור אותה וכשהוא בא להתכופף אני כבר יריתי בו" (עמ' 28). לשאלה נוספת של ב"כ המאשימה, היכן דקר המפגע את השוטרת, השיב השוטר: "בחלק העליון של הגוף, אני לא זוכר בדיוק איפה הוא דקר אותה, בחלק העליון, ואז עוד פעם הוא התרומם עם הסכין ביד, בא לדקור אותה שוב ואז יריתי בו" (לעיל). לדברי העד, בתום הירי נותר המפגע שכוב על הרצפה לצדה של השוטרת, וכוחות משטרה הגיעו מיד לזירה. כאשר הוצגה לשוטר גרסת הנאשם בחקירתו בבית-החולים, לפיה פגע בשוטרת משום שחשש שהיא תירה בו, הגיב השוטר: "מבחינתו, מה זה משנה אני או צ', הוא בחר בי ראשון כי אולי חשב שאני יותר חזק, הוא רצה לנטרל אותי קודם, אני לא יודע" (עמ' 30). לשאלה, האם השוטרת ניסתה לנטרל את המפגע, השיב כי הוא לא ראה זאת. במהלך העדות הוצג לעד, לראשונה, סרט מצלמות האבטחה. העד חשש תחילה לצפות בסרט, בשל הטראומה שהדבר עלול להסב לו. ואולם בהמשך, צפה בסרט וציין שהוא משקף את האירוע, וכי הנחזים בסרט הם הוא, השוטרת והמפגע (עמ' 32). בכל הנוגע לפציעתו, ציין השוטר כי כתוצאה מהדקירה באירוע הוא נפגע בצוואר ונזקק לטיפול רפואי בבית-חולים. עדות זו נתמכה בתעודות הרפואיות בעניינו, המצביעות על "פגיעה חודרת לצוואר" (ת/3). העד הצביע בעדותו על שתי צלקות בצווארו: האחת - של הפגיעה החודרנית, והשנייה - קטנה יחסית, שהיא לדבריו עדות לניסיון הנוסף של המפגע לדקור אותו בצוואר. השוטר הוסיף, כי הוא סובל עד היום מכאבים בצוואר ונזקק לטיפולים, ובכלל זה לטיפולי פיזיותרפיה.

8. השוטרת העידה, כי היא הייתה בדרכה עם השוטר לתחנת המשטרה, עובר לפיגוע הדקירה. היא התקשתה לזכור את פרטי האירוע, ועל נסיבות פציעתה העידה כדלהלן: "כשהגענו לשער הפרחים הרגשתי מכה ונפילה. שמעתי את השם שלי ברקע ושמעתי ירייה. הגיע אליי קצין חקירות, שאל אותי מה קרה. אמרתי לו לדעתי זה דקירה תזמין מד"א, ומאז אני לא זוכרת" (עמ' 19). עוד הוסיפה, כי "המכה הייתה מאחור באזור הצוואר ואזור הראש", אגב הצבעה

על העורף. לדבריה, "התעוררה" בבית-החולים "שערי-צדק" רק לאחר מספר ניתוחים. לעדה הוצג סרט מצלמת האבטחה המתאר את התקדמותה עם השוטר לכיוון שער הפרחים, כאשר אדם שישב על הספסל הלך בעקבותיהם, וכן הסרט הנוסף ממצלמת גג תחנת "שלם". העדה זיהתה את עצמה ואת השוטר, וכן את המפגע שהלך בעקבותיהם. השוטרת הוסיפה, כי לא ראתה את התוקף; כי שמעה ירייה אחת, אך לא ידעה מי ירה; וכי זיהתה שוטרים שהגיעו אליה בסמוך לפני שאיבדה את הכרתה. היא הבהירה, כי אין הגיון בגרסת הנאשם, לפיה דקר אותה הואיל ופחד שמא תירה בו או תנסה לנטרל אותו; וצינה בהקשר זה, כי לא ראתה כלל את התוקף שדקר אותה מאחור, וממילא - כי לא היה לה שום סיכוי להתגונן (עמ' 26).

בכל הנוגע לפציעתה, ציינה השוטרת כי הפגיעה הייתה באזור הראש והעורף. פגיעה זו תוארה בתיעוד הרפואי בעניינה (2/ת). על-פי התיעוד הרפואי, נדקרה השוטרת מספר דקירות בצוואר והגיעה לחדר המיון כשהיא מורדמת ומונשמת. הדקירות גרמו לפגיעות קשות בצוואר, לשבר בעמוד השדרה ולקרע בחוט השדרה, כאשר להב הסכין חדר לעמוד השדרה וקרע את חוט השדרה. על הניתוח ועל הפגיעה גם העיד הרופא שניתח את השוטרת. כפי שגם העידה השוטרת, הנזק הקשה הותיר אותה משותקת מבית החזה ומטה, חסרת תחושה ברגליים ובגב, כאשר היא מתקשה בהפעלת ידיה; והיא תיזקק לסיעוד, לתמיכה ולטיפול, במשך כל שעות היממה (עמ' 25).

ראיות אודות ממצאים בזירה וזיהוי הנאשם בזירה

9. על זיהויו של הנאשם בזירה העיד החוקר בלאל גאנם. העד ציין, כי היה מבין הראשונים שהגיע לזירה, הבחין בשוטרת ובשוטר פצועים בשטח, וכן זיהה את הנאשם באמצעות תעודת הזהות שלו שנמצאה על-ידי החבלן שהיה במקום. העד ציין, כי הנאשם היה מוטל על הרצפה, כשהוא מדמם, וכי הוא ראה צוותי מגן דוד אדום מעניקים לו טיפול רפואי בשטח בפציעות הירי. בלאל גאנם, שזיהה את הנאשם בזירה, בטרם פונה לבית-החולים, היה גם מי שגבה את הודעתו של הנאשם בבית-החולים.

החבלן המשטרתי, חנוך נעם, העיד כי עם הגעתו לזירה, ערך חיפוש על גופו של המפגע, הפשיט אותו מבגדיו כדי לוודא שאין על גופו חומר נפץ, ומסר את חפציו האישיים - הטלפון הנייד והארנק - לשוטרי הימ"ר. קצין הימ"ר מאיר טוטיאן, העיד כי הגיע לזירה וראה במקום את הנאשם. לדבריו, החבלן המשטרתי מסר לידיו את מכשיר הטלפון של המפגע (12/ת), ואת הארנק של הנאשם, אשר הכיל בתוכו את תעודת הזהות שלו (13/ת). העד ציין, כי באמצעות תעודת הזהות שהייתה בארנק זיהה את הנאשם, המפגע, עוד בזירה (עמ' 73). בארנק גם היו מסמכים אישיים של הנאשם הכוללים את שמו ואת תמונתו (11/ת).

בנוסף, נתפסו בזירה על-ידי השוטרים, מוצגים שונים, כמפורט בעדותו של קצין הזיהוי דדי סידס, ובין-השאר - ידית הסכין (ת/10), תרמילי כדורים שנותרו בזירה כתוצאה מהירי של השוטר (ת/17), בגדים של המפגע אשר הוסרו מעל גופו (ת/16), כובע מצחייה ואוזניות של מכשיר טלפון נייד. השוטר בלאל גאנם העיד, כי הבגדים שנמצאו בזירה מתאימים לבגדים שלבש המפגע אשר עקב אחרי השוטר והשוטרת ותקף אותם, כנחזה בסרטי מצלמות האבטחה. צפייה בסרטי מצלמות האבטחה מצביעה על התאמה בין בגדי המפגע, לרבות הכובע והאוזניות, לבין הבגדים שנמצאו בזירה ליד גופו של הנאשם.

סרטי מצלמות האבטחה

10. כאמור, סרטי מצלמות האבטחה (ת/1) מתעדים את הפיגוע, למעט רגע הדקירות שבו הוסתרו השוטרים והמפגע על-ידי רכב שחלף ברחוב. בסרטים רואים את המפגע יושב על הספסל כשלאוזניו אוזניות, ולאחר מכן - הולך בעקבות השוטרת והשוטר שחלפו על פניו. לאחר הקטע שבו יש הסתר של שדה הראייה של המצלמה לעבר השלושה, כאמור, רואים את השוטרת שרועה על הארץ ואת השוטר יורה במפגע.

תוכן "הפתקים" שנמצאו בטלפון הנייד של הנאשם ודברי הורי הנאשם

11. במכשיר הטלפון הנייד של הנאשם (ת/12) בוצע חיפוש, כמפורט בעדותו של חוקר המשטרה שלמה קדוש. חוקר המשטרה צירף מספר אמרות ו"צוואות" שהותיר הנאשם לבני משפחתו, אשר הופיעו בטלפון הנייד שלו (דיסק ת/21 ופלט ההודעות ת/22). חוקר המשטרה רס"ר איימן פלאח תרגם חלק מההודעות (ת/22ב). מתרגום הפתקים עולה, כי הנאשם תכנן את פיגוע הדקירה מבעוד מועד, ועשה זאת כדי לנקום את מותו של בן דודתו, רמזי, אשר ביצע פיגוע בחברון. במסגרת הפתקים ביקש הנאשם להיות "שהיד" ולהיקבר בבית הקברות "של השהידים", ליד רמזי, וכי הוא בחר בדרך של מות קדושים ולהפוך ל"שהיד".

התכנים הללו של הנאשם שנמצאו בהודעות בטלפון הנייד שלו - המפורטים בכתב-האישום - משתלבים עם אמרת אמו בחקירה המשטרתית, שהוגשה בהסכמת ההגנה (ת/24). האם ציינה בהודעתה, כי הנאשם היה חבר טוב של רמזי, אחיינה, וכי הוא "קיבל את הבשורה על מות רמזי בצורה קשה מאוד".

הודאתו של הנאשם בחקירתו בבית-החולים

12. מהנאשם נגבתה הודעה בבית-החולים כשבוע לאחר הפיגוע, ביום 26.9.16, על-ידי החוקר בלאל גאנם. העדות לא נגבתה בשלב קודם, נוכח מצבו הרפואי של הנאשם, אשר נפצע מירי באירוע ואושפז לטיפול רפואי. על-פי עדותו של החוקר בלאל גאנם, הוזנה הנאשם כדין, הודע לו על זכויותיו והוא חתם על האמרה בתום רישומה (ת/4). החוקר העיד, כי ההודעה נגבתה לאחר שהצוות הרפואי נתן את אישורו לחקירת הנאשם, כאשר הנאשם כבר לא היה ביחידה לטיפול נמרץ. בעת רישום ההודעה שכב הנאשם במיטה - "חצי שכיבה", "עם גב מורם". לדברי החוקר, הנאשם תקשר עמו באופן מלא, שיתף פעולה בחקירה, הבין את השאלות, מסר תשובות לכל השאלות, הבין שהוא פצוע מירי בעקבות פיגוע הדקירה שביצע וזכר היטב את האירוע. עם זאת, הוסיף וציין החוקר, כי גביית ההודעה הסתיימה מוקדם מהצפוי, נוכח העובדה שהנאשם לא חש בטוב והתלונן על כאבים; ובנסיבות אלו ראה העד לנכון להפסיק את החקירה, משהבחין כי "הנאשם לא משתף פעולה עקב כאבים". במענה לשאלה, מדוע החקירה לא הונצחה בתיעוד קולי וחזותי, ציין העד כי הדבר נבע משני טעמים: האחד - הואיל ולא קמה חובה לתעד את החקירה, שכן מדובר ב"עבירת ביטחון" כמשמעה בחוק; והשני - לנוכח העובדה שההודעה נגבתה בבית-חולים ולא במתקן משטרה שבו יש אמצעי תיעוד. החוקר הדגיש, כי ההודעה נרשמה בשפה הערבית בצורה מדויקת, בהתאם לדבריו של הנאשם, וכי הרישום בהודעה משקף את הדברים שנשמעו מפיו. עוד העיד החוקר, ששימש באותה העת גם כראש צוות החקירה בתיק זה, כי נעשו שני ניסיונות נוספים לחקור את הנאשם בהמשך, ולעמת אותו עם סרטי מצלמות האבטחה ועם ממצאים שנתפסו בזירה, אך ניסיונות אלו לא צלחו הואיל והנאשם לא שיתף פעולה עם החוקרים ונמנע מלהשיב לשאלות. ניסיון של השוטרים לתחקר את הנאשם ביום 4.10.16, בבית המעצר "ניצן" לא צלח, הואיל והנאשם "בכה וצעק" (ת/7). בחקירתו מיום 12.10.16, שאף היא נערכה בבית המעצר "ניצן", בכה הנאשם והתלונן על הכאבים ברגליו; ועל-רקע זה לא השיב לשאלות (ת/6).

13. להלן תוכן הודאתו של הנאשם, כפי שנרשמה באמרתו בכתב על-ידי החוקר.

בפתח הדברים, לאחר שנאמר לנאשם כי הוא מואשם בניסיון לרצוח שני שוטרים, והובהרו לו זכויותיו, הן זכות השתיקה והן הזכות להתייעץ עם עורך-דין, לרבות סנגור ציבורי, השיב הנאשם: "הדבר הזה נכון, ואני דקרתי שני שוטרים". בהמשך הודעתו, במענה לשאלה, "ספר לי על האירוע שבו דקרת שני שוטרים", מסר הנאשם את קורותיו ביום האירוע. הנאשם ציין, כי התעורר בסמוך לשעה 6:00 בבוקר, ולאחר שבני משפחתו יצאו לעבודה, נותר לבדו בבית. לדבריו, נטל עמו סכין מהמטבח ונסע באוטובוס לירושלים, שם ירד בתחנה המרכזית ליד שער שכם. הוא התיישב על ספסל ברזל באזור שער שכם, למשך כחצי שעה, ובאותה העת שמע פסוקי קוראן באוזניות הטלפון הנייד. לדבריו,

בשלב זה זמם לבצע את הפיגוע, וכלשונו - "הייתי יושב ומחכה לחייל או שוטר או יהודי שיעבור לידי על-מנת שאדקור אותו". על-פי גרסתו, הבחין בשוטר ובשוטרת שנשאו אקדח, וכדבריו - "אמרתי ביני לבין עצמי שאלה הם שאני רוצה לדקור, ולכן קמתי מהמקום שבו ישבתי והלכתי בעקבות השוטר והשוטרת, זאת על-מנת לדקור אותם". את המשך מעשיו תיאר כדלהלן: "כשהגעתי לשלב שבו ראיתי שאני קרוב אל השוטר והשוטרת, הוצאתי את הסכין מהמותן הימנית שלי איפה שהסתרתי אותה, רצתי לכיוון השוטר ודקרתי אותו פעם או פעמיים בצווארו או בגבו, לא זוכר איפה בדיוק, ולאחר מכן דקרתי את השוטרת בצווארה, זאת מאחר שפחדתי שתירה בי. אני לא רציתי לדקור אותה, ואיני יודע מה קרה, רציתי לדחוף אותה ולהפיל אותה ארצה, אך דקרתי אותה מאחר שפחדתי, וזהו. לאחר מכן השוטר שדקרתי אותו ירה בי ומאז אני לא זוכר שום דבר".

משלב זה של הדברים, הופנו לנאשם על-ידי החוקר שורה של שאלות. לשאלה, מתי התגבש הרעיון לבצע פיגוע דקירה, השיב, בין-השאר, כי הרעיון עלה במוחו לאחר שמבצעת פיגוע דקירה נורתה על-ידי חיילים, ולאחר שכן דודתו, רמזי, נורה למוות במהלך ביצוע פיגוע דקירה. לדבריו - "התאבלתי ובכיתי עליו, ומאז אני חושב למות מות קדושים". כאשר נתבקש לתאר את הסכין, השיב כי מדובר בסכין גדולה עם ידית בצבע אפור. במענה לשאלות נוספות אף תיאר את השוטר והשוטרת שדקרו אותם. לשאלה, "מה רצית שיקרה לשוטרים שאותם דקרת?", השיב: "רציתי שהשוטר ימות, אבל הבחורה, כלומר השוטרת, לא רציתי לדקור אותה ועשיתי כך מאחר שפחדתי שתירה בי". במענה לשאלה, האם השאיר מכתב או הודעה למי מבני משפחתו על כוונתו, ציין הנאשם, כי בעת שישב על הספסל ליד שער שכם כתב לאביו הודעה בפייסבוק, לפיו הוא רוצה למות "מות קדושים". לדבריו, הוא לא כתב דבר לאנשים נוספים, מלבד לאביו. לשאלה נוספת: "מה רצית שיקרה לך לאחר שתדקור יהודי, שוטר או חייל?", השיב הנאשם: "לא היה אכפת לי מה יקרה איתי, כל מה שרציתי שהיהודים ימותו". לשאלה, האם יש לו משהו להוסיף, הגיב הנאשם בשלילה. בשלב זה נרשם בסוף ההודעה על-ידי החוקר: "אני מפסיק את חקירת החשוד, זאת מאחר שהוא מתלונן על כאבים וטוען שאינו יכול להמשיך בחקירתו".

עדותו של הנאשם בבית-המשפט

14. בתחילת פרשת ההגנה הודיע הסנגור, כי לא ברור אם הנאשם יבקש למסור גרסה או לשתוק. לאחר שבית-המשפט הבהיר לנאשם, כי זכותו למסור עדות, וכי אם ימנע מכך - הדבר עלול לשמש לחובתו, החל הנאשם, בהדרגה, למסור עדותו. לדבריו, "לא היה בהכרח", היה "במצב נפשי מאוד רע"; והוא "לא מאמין שזה מה שקרה... לא יודע איך זה קרה. לא יודע" (עמ' 150). במענה לשאלת הסנגור, מה תגובתו לכך שהואשם בניסיון לרצוח שני שוטרים, ומה תגובתו לעדות השוטר שלפיה הודה בפניו בבית-החולים בניסיון לרצח של השניים, הגיב הנאשם: "אני לא זוכר אותו. לא

זוכר, לא זוכר מישהו שבא אליי לבית-החולים. אני לא זוכר" (עמ' 151). לשאלת הסנגור, מה עשה בבית-החולים, השיב: "הייתי מקבל תרופות"; ולשאלה חוזרת, מה תגובתו לכך שהודה בפני החוקר בניסיון לרצח, שב וציין: "... אני לא זוכר אותו ואפילו לא זוכר מה שקרה" (לעיל). לשאלה נוספת של הסנגור, האם הוא רוצה לומר דברים להגנתו בעניין סרט מצלמות האבטחה מזירת האירוע, אשר הסנגור הציג לו, השיב הנאשם בשלילה, וטען "לא הייתי בהכרה" (עמ' 152). בכך התמצתה עדותו של הנאשם בחקירה הראשית.

בחקירתו הנגדית המשיך הנאשם לדבוק בגרסה, שלפיה הוא אינו זוכר את מהלך האירועים, ואף טען כי אין לו הסבר כיצד נפצע ובאילו נסיבות הגיע למצב שהוא מרותק לכיסא גלגלים; וכלשונו: "קמתי בבוקר, מצאתי את עצמי בבית-חולים. למה? אני לא יודע למה, בגלל מה? לא יודע..." (עמ' 155). לשאלה, מדוע הוא נמצא בכיסא גלגלים, וכיצד נפצע, השיב: "לא יודע איך, לא יודע מה קרה" (לעיל). במענה לשורה של שאלות, שב וטען הנאשם כי אינו זוכר דבר מיום האירוע, שכן "לא היה בהכרה" והתעורר בבית-החולים. כאשר נתבקש לתאר מה קרה מאז שהתעורר בבוקר, הגיב: "אני סיפרתי לכם, מהרגע שאני קמתי, קמתי בבית חולים. למה? בגלל מה? בשביל מה? אני לא יודע. זה מה שקרה, ועד עכשיו אני לא מאמין שזה קרה איתי" (עמ' 157). במענה לשאלות נוספות של ב"כ המאשימה, על הנסיבות שבהן מסר את הודאתו בבית-החולים, הגיב: "לא זוכר שאף אחד חקר אותי, אף אחד לא חקר אותי בבית החולים" (עמ' 158). בהמשך חקירתו הוטחו בנאשם קטעים מהודעתו במשטרה, ובתגובה חזר הנאשם, פעם אחר פעם, על גרסתו כי הוא אינו זוכר מה קרה באותו יום, וכי התעורר לראשונה בבית-החולים כאשר אינו יכול להזיז את רגליו. הוא שב והכחיש את המיוחס לו בצינו: "לא יודע איך זה קרה; למה אני, איך זה קרה; אני, אתם אומרים שאני עשיתי את זה, אני לא עשיתי שום דבר" (עמ' 161).

כאשר הוצג לנאשם סרטון מצלמת האבטחה (ת/1), שבו הוא נראה יושב על הספסל ליד שער שכם כאשר אוזניות לאוזניו, טען בתחילה כי אינו מזהה את עצמו; אך בהמשך אישר, כי הוא נראה בסרט: "כן, מזהה את עצמי" (עמ' 163). עם זאת, כאשר נשאל, מה עשה כאשר ישב על הספסל, חזר לגרסת אי-הזיכרון, וציין: "אני לא זוכר איך זה היה, ואיך זה קרה. עכשיו אני מופתע. באמת מופתע" (עמ' 164). כאשר הוצג לנאשם המשכו של אותו סרט, שבו רואים את השוטרים חולפים על פניו של הנאשם בעת שישב על הספסל, אישר הנאשם, פעם נוספת, כי הוא מזהה את עצמו בסרט (עמ' 169). בשלב זה הוצג לנאשם סרט מצלמת האבטחה מג תחנת "שלם", שבו רואים את המפגע הולך מאחורי השוטרים, בשלב מסוים מוסתרים השלושה על-ידי אוטובוס, ומיד אחר כך רואים את השוטר יורה לעבר אדם ששוכב על הרצפה. בעת הקרנת הסרט הסב הנאשם את פניו ממסך המחשב והסתכל על ידיו (עמ' 172). כשנדרש להסתכל על כל הקטע, פעם נוספת, ונשאל אם הוא מזהה את עצמו, השיב בשלילה והוסיף כי אינו זוכר את האירוע

(עמ' 173). כאשר ציינה ב"כ המאשימה באזניו, כי הסרט מתעד את הרגע שבו דקר את השוטרים ובתגובה השוטר ירה בו, חזר הנאשם על טענתו, לפיה קם בבוקר ולפתע מצא את עצמו בבית-חולים בנסיבות שאין זכורות לו. בהמשך חקירתו הנגדית הוצג לנאשם תצלום מהזירה, שבו נראים גופו ופניו של מי שנפצע מירי באירוע (ת/16, תמונה 3); ולשאלה, האם הוא מזהה את עצמו כאדם השרוע על הקרקע בזירה, לא השיב, הרהר, ובהמשך אמר: "לא יודע, לא יודע, לא יודע למה" (עמ' 174). לשאלה החוזרת של התובעת, האם הוא לא מזהה את פניו בתמונה והאם אין מדובר בו, אישר, לראשונה, הנאשם: "זה אני, אבל אני לא זוכר איך זה קרה" (לעיל). בהמשך, כאשר הוצג לנאשם הטלפון הנייד שנמצא על גופו בזירה, עת שכב פצוע (ת/12), אישר הנאשם כי מדובר בטלפון הנייד שלו, וכי בתמונת "שומר המסך" רואים תמונה משותפת שלו עם בן דודו רמזי (עמ' 164). בהקשר זה אישר הנאשם שרמזי נהרג מירי בעת שביצע פיגוע, וכי מותו של רמזי הקשה עליו. בצד זאת, דחה הנאשם את טענת המאשימה, כי בשל מותו של רמזי החליט לבצע פיגוע. כאשר נשאל הנאשם אודות "פתקים" שנמצאו בתוך הטלפון הנייד שלו, הכוללים "צוואות" לאמו ולדודתו (אמו של רמזי), ובקשת סליחה על כך שהוא עומד למות "מות קדושים" - טען הנאשם כי אינו זוכר שכתב פתקים אלו (עמ' 166). לשאלה, האם יש לו הסבר לכך שבהודעתו בבית-החולים ציין כי נטל מביתו סכין בצבע אפור, וכי סכין בצבע זה נמצאה בזירה, השיב כי אינו זוכר שנחקר בבית-החולים או כי נטל סכין מביתו (עמ' 175, 178). בהמשך חקירתו, בעת שנדרש להגיב לתמונות ולסרטים שראה, ציין הנאשם - "מה שהצגתם בפניי עכשיו, מאוד אני מופתע. באמת מופתע... מופתע שקרה את זה" (מ' 179). לשאלה, האם ביקש לרצוח את השוטרים, השיב בשלילה; ולשאלה, האם החליט לדקור אותם באזור שיגרום למותם, הגיב: "לא זוכר את כל הדברים האלה" (עמ' 180).

דין

תמצית המחלוקת

15. ההגנה לא אישרה בסיכומיה, כי הנאשם היה זה שביצע את הפיגוע, זאת לאור גרסתו של הנאשם שלפיה הוא אינו זוכר את האירועים אשר קדמו לאשפוזו בבית-החולים. מכל מקום, את עיקר טיעוניה העלתה ההגנה נגד קבילות אמרתו של הנאשם בחקירתו בבית-החולים, הואיל וזו לא תועדה קולית וחזותית, והיות שהיא נגבתה - לטענתה - אגב השפעת תרופות קשות. על-כן, נדרשים דיון והכרעה בעובדות הנטענות בכתב-האישום - הן הכרעה עובדתית בשאלה האם הנאשם דקר את השוטרת ואת השוטר; ואם התשובה לכך חיובית - האם השתכללו יסודות העבירה של ניסיון רצח, לגבי כל אחד משני הנפגעים.

ההכרעה העובדתית

16. ההכרעה העובדתית נסמכת בעיקרה הן על עדויות השוטרים שנפגעו בפיגוע, הן על זיהוי של הנאשם כמי שביצע את הפיגוע, והן על הודאתו של הנאשם בעת חקירתו בבית-החולים, אשר בגדרה התייחס לכל שלבי האירועים, החל משלב התכנון ועד לשלב הביצוע.

17. אתייחס תחילה לטענת הסנגור בדבר פגמים בגביית אמרתו של הנאשם בבית-החולים. ראשית, לא הייתה חובה לתעד את החקירה בבית-החולים בתיעוד קולי וחזותי בהתאם לסעיף 7 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, זאת הואיל וסעיף זה מורה על חובת תיעוד חזותי בעבירות שדין עשר שנות מאסר ומעלה, בהתייחס ל"חקירת חשוד בתחנה" (כאמור בסעיף 7 רישא). בענייננו, החקירה נעשתה מחוץ לתחנת המשטרה, מקום שבו לא מותקנת מערכת של תיעוד חזותי, זאת לנוכח העובדה שהנאשם היה מאושפז בבית-חולים. שנית, לא הייתה חובה לתעד את החקירה בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי, על-יסוד הוראת סעיף 17 לחוק הנ"ל, המורה כי חובת התיעוד הקולי או החזותי "לא תחול על חקירת חשוד בעבירת ביטחון"; ובענייננו, כפי שהעיד החוקר בלאל גאנם, גם מטעם זה הוא לא מצא הצדקה לתעד את החקירה קולית או חזותית.

העובדה שהנאשם נחקר בעת שהיה מאושפז בבית-חולים, לאחר פציעה קשה, מחייבת בחינה מדוקדקת של הודעתו, שמא נמסרו בה פרטים לא נכונים או לא מדויקים מחמת מצבו הרפואי של הנאשם; ובפרט כאשר החוקר אישר בעדותו, ואף תיעד זאת בהודעה בכתב, כי לא ניתן היה להמשיך לפנות לנאשם שאלות נוספות לאחר שהלה "התלונן על כאבים וטען שאינו יכול להמשיך בחקירתו" (ת/א, ש' 53).

עדויות של החוקר, לפיה הודיע לנאשם על זכויותיו על-פי דין, ולאחר מכן רשם באופן מדויק את הדברים ששמע מפי הנאשם, הייתה מהימנה. החוקר הקפיד לתעד את הדברים שאמר הנאשם ברצף, וכן שאלות ותשובות, לא מעטות, שהופנו אל הנאשם לאחר מכן, הן בעניין נסיבות ביצוע העבירה והן בדבר המניעים למעשיו. לנוכח עדותו של החוקר, ולאור תוכן ההודעה, מתחייבת המסקנה, כי הדברים שנרשמו באמרה משקפים בצורה מדויקת את הדברים שהשמיע הנאשם באוזני החוקר. תימוכין לכך שההודעה משקפת בצורה מדויקת ומהימנה את הדברים שנמסרו מפי הנאשם, ניתן למצוא בראיות החיצוניות הרבות, המאמתות את הגרסה המפורטת שהעלה הנאשם בהודאתו, ובין-השאר - תכנון המעשים, כפי שבא לידי ביטוי בהודעות בטלפון הנייד שלו, בבחינת "דברי פרידה" ו"צוואה"; ההליכה לאורך החומה, המעקב אחר השוטרת והשוטר לקראת תקיפתם, כפי שתועדו בסרטי מצלמות האבטחה; וההתנפלות על השוטר ועל השוטרת אגב ביצוע הדקירות, כפי שתוארו בעדויותיהם האמינות של השניים. גם הממצאים בזירה, מתיישבים עם הודאתו המפורטת של הנאשם, כמו ידית הסכין שנטל מביתו לצורך ביצוע הפיגוע, כאשר להב הסכין נותר נעוץ בצווארה.

של השוטר.

אמרתו של הנאשם בחקירה על תכנון המעשים ועל התנהלותו עד לביצוע הפיגוע, הייתה, אפוא, מפורטת וקוהרנטית, ותאמה את עדויות השוטרים הנפגעים, את שנחזה בסרט מצלמות האבטחה ואת הממצאים בזירה. ניכר, כי האמרות שיקפו את האירועים כהווייתם, לרבות תכניותיו של הנאשם והלך נפשו. כאמור, ציין הנאשם באמרתיו, כי גמר אומר בלבו לבצע פיגוע דקירה, כלפי יהודי או שוטר ישראלי, זאת במטרה להרוג את הנפגע - מטרה שהודגשה על-ידי הנאשם באמרתו באופן ברור ומפורש, כמפורט לעיל.

18. העובדה, כי הנאשם היה זה שביצע את הפיגוע, הוכחה הן בזיהויו של הנאשם בזירה על-ידי השוטרים, בין-השאר באמצעות תעודת הזהות שלו ומסמכיו, כאמור לעיל; הן בהודאתו של הנאשם בחקירה המשטרתית, שבה צוין כי הוא זה שביצע את הפיגוע כדי להפוך לשהיד; והן בעובדה שהנאשם אישר בסופו של יום בעדותו בחקירתו הנגדית, כי הוא זה שמופיע הן בסרט מצלמות האבטחה והן בתמונות מהזירה לאחר פציעתו, וכי תעודת הזהות שנמצאה בזירה, וכן הטלפון הנייד הם שלו. לכך יש להוסיף את עדות השוטר שנפגע, לפיה מי שדקר אותו בעורפו, ומי שדקר את השוטר, היה מי שנורה על-ידו בזירה.

אשר-על-כן, הוכח כי הנאשם ביצע את פיגוע הדקירה, כמתואר בעדויותיהם של השוטרת והשוטר, כנחזה בסרטי מצלמות האבטחה, וכמפורט בהודאתו של הנאשם בחקירה במשטרה.

כפי שעולה מהראיות שנסקרו, דקר הנאשם את השוטר בצווארו מאחור, ואף ניסה לדקור אותו פעם נוספת מאחור וגרם לפציעה נוספת. בהמשך, פנה הנאשם לשוטרת, מבלי שזו הספיקה להגיב למעשיו הראשונים, ודקר אותה מספר דקירות באזור הראש והצוואר. לשוטר נגרם פצע דקירה בצוואר, ולשוטרת הוסבו פגיעות אנושות, כמתואר לעיל, שהותירו לה נכות צמיתה קשה. הדקירות היו באזורים רגישים, בפלג הגוף העליון, באזור הראש, העורף והצוואר. הנאשם דקר את השניים, פעם אחר פעם, כאשר בדקירה האחרונה נותרה להב הסכין נעוצה בעמוד השדרה של השוטרת. בשלב זה גם הצליח השוטר לירות בנאשם ופצע אותו.

עד כאן ההכרעה העובדתית, ומכאן להכרעה המשפטית.

ההכרעה המשפטית

עמוד 12

19. העבירה של ניסיון לרצח, לפי סעיף 301(1) לחוק העונשין, קובעת כי מי ש"מנסה שלא כדין לגרום למותו של אדם", "דינו מאסר עשרים שנים". מדובר בעבירה מיוחדת, בהיותה עבירת ניסיון עצמאית (ע"פ 1474/14 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.15), בפסקה 58; וע"פ 6468/13 צרפתי נ' מדינת ישראל (3.5.15)), אשר חלות עליה הוראות החלק הכללי של חוק העונשין, ובכללן הוראת סעיף 25 לחוק המגדיר את הניסיון כדלהלן: "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". היסוד העובדתי בעבירת ניסיון לרצח מתגבש כאשר המעשה יצא מגדר שלב ההכנה, ומהווה חוליה בשרשרת מעשים שנועדו להביא בסופו של דבר לביצוע העבירה המושלמת - עבירת הרצח בכוונה תחילה. היסוד הנפשי בעבירת הניסיון לרצח מבוסס על שני אדנים: ראשית, יש להוכיח כי הנאשם ניסה לעבור את העבירה "במטרה לבצעה", כאמור בסעיף 25 לחוק העונשין; ובנוסף, יש להוכיח את קיומו של היסוד הנפשי לעבירה המושלמת, קרי - עבירת הרצח (ע"פ 297/11 סעיד נ' מדינת ישראל (22.7.13) בפסקה 43).

עיקר המחלוקת המשפטית נסבה בשאלת הוכחת קיומו של היסוד הנפשי של עבירת ניסיון הרצח.

20. באשר ליסוד הנפשי של עבירת ניסיון הרצח, הרי שזה נגזר, כאמור, מיסודות עבירת הרצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק, הקובעת כי ה"גורם בכוונה תחילה למותו של אדם" - "יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד".

היסוד הנפשי של עבירת הרצח הוא יסוד נפשי מיוחד של כוונה תחילה. יסוד זה הוגדר בסעיף 301(א) לחוק העונשין כדלהלן: "לענין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו". היסוד הנפשי האמור כולל שלושה תנאים סטטוטוריים מצטברים: האחד - החלטה להמית; השני - הכנה - הכנה עצמית או הכנת מכשיר לצורך ההמתה; והשלישי - היעדר התגרות (היעדר קנטור) בתכוף למעשה (ע"פ 2760/14 עדן אוהיון נ' מדינת ישראל, בפסקה 59 (7.10.15); וע"פ 1474/14 פלוני (לעיל) בפסקה 64 (15.12.2015)).

21. באשר לרכיב "ההחלטה להמית", נדרש כי מבצע העבירה צפה מראש את אפשרות התרחשות התוצאה הקטלנית של מעשיו, קבע לעצמו מטרה לגרום למות הקורבן ואף חפץ כי מטרה זו תתגשם (ע"פ 9308/12 איסלאם עיסא נ' מדינת ישראל (30.7.15) בפסקה 80). רכיב זה מתייחס לשני מישורים: האחד, המישור ההכרתי - חזות או

צפייה של התוצאה הקטלנית; והשני, המישור החפצי-רצוני - שאיפה או רצון להתגשמותה של התוצאה האמורה (ע"פ 2325/02 ביטון נ' מדינת ישראל, (15.1.04) בפסקה 11). כבר נפסק, כי המבחן לקיומו של רכיב "ההחלטה להמית", הוא "האם בפרק הזמן - הגם קצר - אשר עמד לרשות הממית, הוא עדיין היה יכול לצפות את תוצאות מעשיו ולשאוף להשיגן. אין נדרש כי ההחלטה להמית תישקל לאורך זמן ובאופן מעמיק, אלא מספיק כי בעת האירוע או ממש בסמוך לו הממית החליט להמית את המומת" (ע"פ 9308/12 בעניין איסלאם עיסא, לעיל; וכן ראו: ע"פ 512/89 דניאליס נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(2) 496, 503 (1991); וע"פ 7520/02 חמאתי נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 710, 716 (2004)). בכל הנוגע להוכחת יסוד ההחלטה להמית, קיים, לא אחת, קושי להתחקות אחר צפונות לבו של אדם, ולא תמיד ניתן להוכיח את מחשבתו הסובייקטיבית של הנאשם בראיות ישירות, ויש להסיקה ממכלול נסיבות העניין (ע"פ 2760/14 בעניין עדן אוחיון, לעיל, בפסקה 70). על-רקע האמור, ניתן להשתמש בהנחות וחזקות שונות המבוססות על נסיבותיו של המקרה, אשר יש בהן כדי להצביע על הלך נפשו של הנאשם, ככלי ראייתי. בכלל זה, פותחה בפסיקה דוקטרינה של חזקה עובדתית-ראייתית, הקרויה "חזקת הכוונה", לפיה אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות הנובעות באופן טבעי ובהסתברות גבוהה ממעשיו (ע"פ 8667/10 ניג'ם נ' מדינת ישראל (27.12.12), וע"פ 2478/12 אגבריה נ' מדינת ישראל (13.5.15)). חזקה זו, בזיקה לעבירת הרצח, או עבירת ניסיון לרצח, שתכליתה להוכיח קיומה של החלטה סובייקטיבית להמית, היא פרי השכל הישר וניסיון החיים, כאשר הנאשם יכול לסתור החזקה באמצעות ראיות נוגדות או מתן הסברים מתקבלים על הדעת שיש בהם כדי לעורר ספק סביר (ע"פ 3126/96 עמיר נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 638, 649-650 (1996); ע"פ 7520/02 בעניין חמאתי, לעיל; ע"פ 2948/03 ברזובסקי נ' מדינת ישראל (20.6.05); וע"פ 2760/14 בעניין עדן אוחיון, לעיל, בפסקה 61). ככל שהנאשם אינו סותר את חזקת הכוונה, הופכת זו ל"ראיה ממשית וחלוטה" (ע"פ 9308/12 בעניין איסלאם עיסא, לעיל; וע"פ 229/89 מדינת ישראל נ' שניר, פסקה 5 (1.9.93)). חזקת הכוונה בעבירת הרצח, או בעבירת ניסיון לרצח, מבטאת את התובנה, לפיה מי שביצע מעשה, המיועד לפי אופיו ומהותו לגרום לתוצאה קטלנית, גם נושא בלבו את הכוונה לגרום לתוצאה הטבעית של מעשיו (ע"פ 686/80 סימן-טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(2) 253 (1982), בפסקה 7); ע"פ 437/13 אלחיאני נ' מדינת ישראל (24.8.15); וע"פ 1474/14 בעניין פלוני, לעיל, בפסקה 71). בנוסף ל"חזקת הכוונה", נתגבשו בפסיקה מבחני עזר שיש בהם כדי להצביע על קיומה של החלטה להמית, בהתאם למכלול הנסיבות הקונקרטיות בכל מקרה ומקרה; ובין-השאר, ניתן להביא בחשבון נתונים אודות מהות הפגיעות בגופו של המנוח, מספר הפגיעות ומיקומן; אופיו של הכלי או האמצעי הקטלני שבו נעשה שימוש; אופן מעשה הפגיעה; וכן מבחנים נוספים הנסמכים על ראיות נסיבתיות (ע"פ 9308/12 בעניין איסלאם עיסא, לעיל, בפסקה 84; ע"פ 290/87 סבאח נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(3) 358, 365 (1988)); ע"פ 5197/05 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה ז' לפסק-דינו של כב' השופט רובינשטיין (5.2.07); וע"פ 9604/04 כריכלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 לפסק-דינה של כב' הנשיאה בייניש (4.9.07)). כבר נפסק בעניין זה (על-ידי כב' הנשיאה, כתוארה היום, מ' נאור), כי "אין נוסחאות מתמטיות להכרעה בשאלה האם הייתה או לא הייתה

החלטה להמית. הכל תלוי במכלול הנסיבות" (ע"פ 4932/00 יעקבלב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 30, 37 (2002)).

22. בענייננו, רכיב ההחלטה להמית נלמד, בצורה ברורה וחד-משמעית, מאמרתו של הנאשם בחקירה בבית-החולים (ת/4), אשר יש לייחס לה, כאמור, משקל רב ואותנטי, כמשקפת את הלך נפשו של הנאשם, זאת בניגוד לעדות הבלתי אמינה של הנאשם בבית-המשפט, לפיה כל האירועים שקדמו לאשפוזו בית-החולים נמחקו מזיכרוננו. כפי שכבר הוזכר, הנאשם ציין, באופן ברור ומפורש, כי מטרתו הייתה להרוג יהודי או שוטר ישראלי, כי לתכלית זו עקב אחר השוטר והשוטרת וכי ביקש להרוג את השוטר שנפגע. מכל מקום, כפי שצוין בסקירת הרקע המשפטי לעיל, הכוונה לקטול חיים נלמדת בענייננו מ"חזקת הכוונה", לפיה חזקה על אדם כי הוא מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו, כאשר הנאשם לא סתר חזקה זו, אלא רק "גייס" לעזרתו טענה בדויה של "אבדן זיכרון" מוחלט. כאמור בסקירת הרקע המשפטי לעיל, לצד חזקת הכוונה פותחו מבחני עזר, בהתאם למכלול הנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה. בענייננו, ניתן ללמוד באופן ברור וחד-משמעי על כוונת הקטילה שהייתה לנאשם, זאת לנוכח אמצעי הפגיעה - סכין מטבח גדולה, מיקום הפגיעות בשני הנפגעים - באזור הראש, הצוואר והעורף, ריבוי הדקירות לעבר אותם איברים רגישים, ותוצאות הדקירות - שאך בנס לא נסתיימו בתוצאה קטלנית כלפי השניים. הנאשם לא סתר את חזקת הכוונה הנלמדת באורח ודאי וחד-משמעי ממעשיו; ויתירה מכך, כאמור, בהודעתו בחקירה ציין במפורש כי ביקש לקטול חיים, ובבית-המשפט נמנע מלמסור גרסה כאשר טען לאבדן זיכרון.

הסניגור טען, לחלופין, כי בהודעתו אישר הנאשם כי ביקש להרוג את השוטר, וכי דקר את השוטרת כי חשש שתירה בו; ועל כן לכל היותר ניתן להרשיע אותו בעבירת ניסיון רצח - כלפי השוטר, ובעבירת גרימת חבלה בכוונה מחמירה כלפי השוטרת. כאמור, מעשי הדקירה החוזרים ונשנים, כלפי השניים, מלמדים באופן ברור וחד-משמעי על כוונת קטילה, זאת לנוכח מהות הפגיעות, כלי הדקירה, מיקום הדקירות באזור הראש והעורף וריבוי הדקירות באותו אזור. העובדה שהנאשם טען בהודאתו, כי ביקש להרוג רק את השוטר, וכי דקר את השוטרת רק משום שחשש שתירה בו, אינה היכולה לסייע לו. אמרת חוץ של נאשם משמשת רק ראיה לחובתו, וככל שהוא מבקש להסתמך עליה לטובתו, עליו להתכבד ולהעיד על כך (ע"פ 205/75 רוני קרנץ נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(1) 617 (בפסקה 6 (1976))). בענייננו, כאמור, הנאשם לא העיד בבית-המשפט על כוונותיו ומטרותיו, אלא רק העלה גרסה לא מבוססת, בלתי אמינה וכוזבת, אודות אבדן זיכרון מוחלט של כל מהלכיו ביום האירוע. משכך, ניסיון ההגנה להסתמך בסיכומיה על חלק מאמרתו של הנאשם בחקירה, לפיו לא ביקש להרוג את השוטרת, במובחן מכוונת הקטילה שהייתה לו לגבי השוטר - הנו חסר משקל. מכל מקום, הטענה לפיה הנאשם חשש שהשוטרת תירה בו, נעדרת כל בסיס, שכן השוטרת העידה כי כלל לא הייתה מודעת למעשיו של הנאשם ולפתע חשה את הדקירה בצווארה. כאמור, הדקירות החוזרות ונשנות בצוואר, עד

שהסכין נשברה והלהב ננעץ בצוואר, מלמדת על כוונת הקטילה. לכך יש להוסיף, למעלה מן הנדרש, כי גם אם בתחילה ביקש הנאשם להרוג רק את השוטר, הרי שמעשיו לאחר מכן, בעת שדקר את השוטרת בצווארה, פעם אחר פעם, מצביעים על החלטה להמית גם את השוטרת מן השלב שהמערער נפנה אליה והחל לדקרה (ראו והשוו: ע"פ 10025/16 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקאות 38-39 (10.8.17)). מכל מקום, הנאשם הבהיר, כאמור, בסיום חקירתו בבית-החולים - "לא היה אכפת לי מה יקרה איתי, כל מה שרציתי שהיהודים ימותו".

23. רכיב ההכנה, שהגו היסוד השני להוכחת "כוונה תחילה", פורש בפסיקה כיסוד פסי טהור ומובהק, שעניינו הכנותיו הפיסיות של הנאשם לשם מימוש כוונתו - הכנה למעשה ההמתה או הכנת האמצעי ששימש לביצוע הרצח. יסוד זה מבחין בין החלטה שהתקבלה באופן ספונטני, לבין החלטה להמית שנתגבשה לאחר שיקול דעת ומחשבה (ע"פ 1474/14 בענין פלוני, לעיל, בפסקה 75; וע"פ 8107/10 עזר נ' מדינת ישראל (9.9.13)); אך הוא יכול להשתכלל בצמוד או בתכופ למעשה ההמתה, ואף להיבלע בתוכו (ע"פ 2760/14 בענין עדן אוחיון, לעיל, בפסקה 69; וע"פ 3165/93 סלימה נ' מדינת ישראל, בפסקה 4(ב)(1) (15.5.94)).

רכיב ההכנה הוכח אף הוא במקרה שלפנינו. כפי שעולה מאמרותיו של הנאשם בחקירותיו במשטרה, הכוונה לבצע פיגוע דקירה קטלני, נתגבשה לאחר שיקול דעת ומחשבה, זאת לאחר שהחליט להיות "שהיד" בעקבות מותו של בן דודתו במהלך פיגוע דקירה. התכנית הקונקרטית התגבשה בבוקר האירוע, ומעשי ההכנה באו לידי ביטוי בהצטיידות הנאשם בסכין שבאמצעותה ביקש לדקור יהודי או שוטר, בצווארו; בהליכה לאזור שער שכם לשם ביצוע המזימה הקטלנית; במעקב אחר השוטרת והשוטר לקראת דקירתם; בשליפת הסכין; ובהמשך - בדקירתם של השניים מספר פעמים בצווארם. על-כן, התקיים בעניינו של הנאשם רכיב ההכנה הנדרש בעבירת ניסיון לרצח.

24. רכיב היעדר הקינטור, שהוא הרכיב השלישי הנדרש לצורך הוכחת היסוד הנפשי של כוונה תחילה, משמעו היעדר התגרות שקדמה למעשה הקטלני, והוא נקבע באמצעות שני מבחנים מצטברים: מבחן סובייקטיבי ומבחן אובייקטיבי (ע"פ 10091/09 שפירוב נ' מדינת ישראל (25.6.12)). היסוד האובייקטיבי מתמקד בנאשם הספציפי, ובוחן האם ההתנהגות המקנטרת השפיעה עליו באופן שאיבד את השליטה העצמית וביצע את המעשה הקטלני באופן ספונטני, דהיינו - שלא מתוך יישוב הדעת (ע"פ 2760/14 בענין עדן אוחיון, לעיל, בפסקה 71). היסוד הסובייקטיבי בוחן האם אדם מן היישוב, במצבו של הנאשם, היה עשוי לאבד את שליטתו העצמית ולבצע את המעשה הקטלני שאותו ביצע הנאשם (ע"פ 1474/14 בענין פלוני, לעיל, בפסקה 46).

במקרה שלפנינו לא הועלתה טענת קנטור על-ידי הנאשם בעדותו, או על-ידי ההגנה בסיכומיה; וממילא, לא התרחשה "התנהגות מקנטרת" כלשהי כלפי הנאשם, עובר לביצוע מעשיו.

25. בכל הנוגע ליסוד העובדתי של עבירת ניסיון הרצח, נדרשת, כאמור, פעולה שיצאה משלב ה"הכנה" ועברה לשלב "תחילת הביצוע".

סעיף 25 לחוק העונשין מגדיר ניסיון על דרך התווית קו גבול בין מעשה "הכנה" ל"ניסיון", כדלהלן: "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". עבירת הניסיון מתאפיינת, אפוא, בהיעדר השלמת המעשה הפיזי ובגילוי ברור של היסוד הנפשי של כוונה לבצע את העבירה המושלמת. לשם ביצועה, נדרשת פעולה המהווה תחילת הוצאת הכוונה הפלילית לפועל במעשה גלוי לעין ובאמצעים המתאימים להגשמת המטרה (ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 687, 694 (2002)).

בענייננו, הואיל והנאשם דקר את השוטרת והשוטר, מדובר ב"תחילת ביצוע" של שתי עבירות ניסיון הרצח.

התוצאה

26. ממכלול הטעמים שצוינו לעיל, הוכחה אשמתו של הנאשם, מעבר לכל ספק סביר, בעבירות שיוחסו לו בכתב-האישום; ויש להרשיע אותו, אפוא, בשתי עבירות של ניסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל.

יורם נועם, סגן נשיא

השופטת ר' פרידמן-פלדמן:

אני מסכימה.

**רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת**

השופט א' אברבנאל:

אני מסכים.

אלי אברבנאל, שופט

הוחלט להרשיע את הנאשם בשתי עבירות של ניסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובעבירת החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק הנ"ל.

ניתנה היום, כ"ח בשבט תשע"ח, 13 בפברואר 2018, בנוכחות ב"כ המאשימה, הסנגור, הנאשם ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.

אלי אברבנאל, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא